DERS KUTUSU
DERSKUTUSU.COM

ÇALIŞMA KÂĞIDI
12. Sınıf · Coğrafya · 5. Hafta

Ad Soyad: _____
Sınıf / No: _____
Tarih: _____

Hizmet Sektörünün Ekonomideki Yeri, Ulaşımı Etkileyen Faktörler ve Küresel Ulaşım Sistemleri (Boğazlar ve Kanallar)

Hizmet sektörünün Türkiye ve dünya ekonomisindeki (GSYİH ve istihdam) artan önemini açıklar. · Ulaşım sistemlerinin gelişimini etkileyen doğal (yer şekilleri, iklim, konum) ve beşerî (sermaye, teknoloji, nüfus) faktörleri analiz eder. · Deniz, demir, kara, hava yolu ve boru hattı ulaşım ağlarını ve stratejik boğazlar ile kanalları dünya haritası üzerinde değerlendirir.

HATIRLAYALIM

- Ekonomik gelişmişlik arttıkça hizmet sektörünün millî gelir ve istihdamdaki payı sanayi ve tarıma kıyasla belirgin biçimde yükselir.
- Ulaşım türleri arasında birim maliyet açısından en ucuz taşımacılık deniz yolu, en pahalı ve en hızlı taşımacılık hava yoludur.
- Süveyş ve Panama insan eliyle açılan yapay kanallar iken Cebelitarık, Malakka, Hürmüz ve Babülmendep doğal su geçitleridir.

1 EŞLEŞTİRME

Görseldeki stratejik su yollarını coğrafi özellikleriyle eşleştiriniz.

☐ 1. Süveyş Kanalı

☐ 2. Panama Kanalı

☐ 3. Hürmüz Boğazı

☐ 4. Malakka Boğazı

a) Atlas Okyanusu ile Büyük Okyanus'u birbirine bağlayan asansörlü havuz sistemine sahip kanal

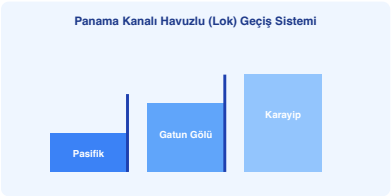
b) Hint Okyanusu ile Güney Çin Denizi arasında yer alan, Doğu Asya ticaretinin can damarı boğaz

c) Basra Körfezi'ndeki Orta Doğu petrolünün dünya pazarlarına ulaştığı jeopolitik boğaz

d) Akdeniz ile Kızıldeniz'i birbirine bağlayarak Afrika kıtasını dolaşma zorunluluğunu kaldıran yapay kanal

2 ÇOKTAN SEÇMELİ

Atlas Okyanusu ile Büyük Okyanus arasındaki mesafeyi kısaltarak Güney Amerika'nın en güneyindeki Macellan Boğazı'nın ticari önemini

Ⓐ Panama Kanalı
Ⓑ Kiel Kanalı
Ⓒ Korint Kanalı
Ⓓ Süveyş Kanalı

3 KISA CEVAP

Uluslararası kıtalararası yük taşımacılığında en yaygın kullanılan ve yolcu taşımada payı en düşük olan ulaşım türü hangisidir?

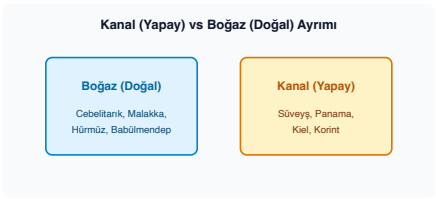
4 KISA CEVAP

Dünya deniz yolu petrol taşımacılığının yaklaşık üçte birinin geçtiği, Basra Körfezi'nin açık denizlere tek çıkış kapısı olan boğaz hangisidir?

5 DOĞRU MU, YANLIŞ MI?

Küresel ulaşım sistemleri hakkındaki ifadeleri Doğru (D) veya Yanlış (Y) olarak işaretleyiniz.

	D	Y
Deniz yolu ulaşımı tek seferde çok büyük miktarda yük taşıyabildiği için birim taşıma maliyeti en düşük ulaşım türüdür.	☐	☐
Süveyş Kanalı havuzlu asansör sistemi (lok) ile çalışan dünyanın en yüksek rakımlı kanalıdır.	☐	☐
Cebelitarık Boğazı Akdeniz'i Atlas Okyanusu'na bağlayan doğal bir su geçididir.	☐	☐
Hava yolu ulaşımı birim taşımada en ucuz, hız bakımından ise en yavaş ulaşım türüdür.	☐	☐

6 AÇIK UÇLU · DÜŞÜN

Süveyş Kanalı'nın açılmasının Ümit Burnu deniz rotası ve Akdeniz limanlarının ticari canlılığı üzerindeki etkisini açıklayınız.

7 TABLOYU TAMAMLA

Ulaşım türlerinin hız, maliyet ve kapasite niteliklerini tablodaki boşluklara uygun şekilde tamamlayınız.

Ulaşım Türü	Birim Maliyet	Hız Düzeyi
Deniz Yolu		Düşük hız
Demir Yolu		Orta hız
Kara Yolu	Orta maliyet	
Hava Yolu		En yüksek hız

8 SIRALAMA

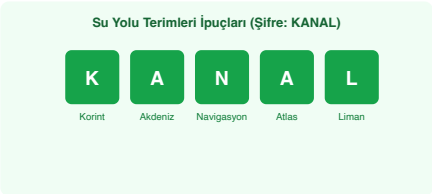
Atlas Okyanusu'ndan Hint Okyanusu'na en kısa rotayı izleyerek geçecek bir yük gemisinin geçiş noktalarını batıdan doğuya sıralayınız.

- ☐ Süveyş Kanalı
- ☐ Kızıldeniz su yolu
- ☐ Akdeniz geçiş koridoru
- ☐ Babülmendep Boğazı
- ☐ Cebelitarık Boğazı

9 ŞİFRELİ KELİME

Görseldeki su yolu ipuçlarından yararlanarak bulmacayı çözünüz. Anahtar kutulardaki harflerle şifrelenmiş insan yapımı su yolunu bulunuz.

Yunanistan'da Mora Yarımadası'nı ana karadan ayıran dar yapay kanal ☐☐☐☐☐☐

Süveyş Kanalı'nın kuzey çıkışında yer alan iç deniz havzası ☐☐☐☐☐☐☐

Gemilerin açık denizlerde uydu destekli rota tayin sistemi ☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐

Panama Kanalı'nın doğusunda yer alan büyük okyanus ☐☐☐☐☐

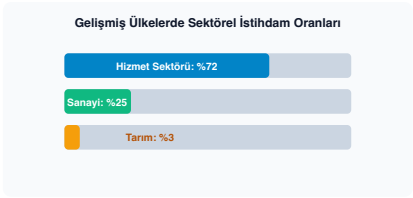
Gemilerin yükleme, boşaltma ve yanaşma yaptığı kıyı tesisi ☐☐☐☐☐

Turuncu kutulardaki harfler yukarıdan aşağıya:

_____

10 ÇOKTAN SEÇMELİ

Ekonomik gelişmişlik düzeyi yüksek olan ülkelerde istihdamın ve gayrisafi yurt içi hasılanın (GSYİH) en büyük payı hangi sektörde toplanır?

(A) Hizmet sektörü
(B) Geleneksel tarım
(C) Ağır sanayi
(D) İnşaat sektörü

11 EŞLEŞTİRME

Görseldeki ulaşımı etkileyen unsurları etki mekanizmalarıyla eşleştiriniz.

☐ 1. Yer Şekilleri	**a)** Aşırı kar, don ve sis olayları kara ve hava yolu seferlerinde aksamalara yol açar
☐ 2. Sermaye	**b)** Dağların uzanış doğrultusu ve eğim demir ve kara yolu yapım maliyetini doğrudan belirler
☐ 3. İklim Koşulları	**c)** Yüksek hızlı trenler, navigasyon ve GPS sistemleri ile ulaşımın hız ve güvenliğini artırır
☐ 4. Teknoloji	**d)** Tünel, viyadük, köprü ve liman gibi büyük altyapı yatırımlarının gerçekleştirilmesini sağlar

12 DOĞRU MU, YANLIŞ MI?

Türkiye'nin ulaşım ve transit taşımacılık potansiyeli hakkındaki yargıları Doğru (D) ya da Yanlış (Y) olarak değerlendiriniz.

	D	Y
Türkiye, Asya ile Avrupa arasında bir enerji ve lojistik transit köprüsü konumundadır.	☐	☐
Kuzey Anadolu ve Toros Dağları kıyıya paralel uzandığı için iç kesimlerle ulaşım kolaydır.	☐	☐
İstanbul ve Çanakkale boğazları Karadeniz ülkelerinin açık denizlere açılan zorunlu kapısıdır.	☐	☐
Boru hatları petrol ve doğal gazın güvenli ve sürekli taşınmasında en verimli yöntemdir.	☐	☐

derskutusu.com · © Ders Kutusu · Tüm hakları saklıdır.